

МОТИВИ

към

Програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на община Каварна 2020 г. – 2024 г.

Мотиви към проекта: Необходимостта от разработването на Програмата възниква в резултат на Европейските изисквания по отношение на грижата и хуманното отношение към животните и конкретните механизми за овладяване на популацията на безстопанствени кучета в населените места.

Програмата е изготвена в изпълнение на чл. 40, ал. 1, ал. 2, ал. 3 и ал. 4 от Закона за защита на животните.

Целите, които се поставят: Целите на настоящата Програма са:

- Установяване на контрол върху популацията на домашните и безстопанствени кучета на територията на общината, гарантиращо здравето на хората и безопасността на градската среда.
- Редуциране броя на уличните кучета да трайно намаляване на популацията съгласно разпоредбите на действащото законодателство;
- Намаляване до минимум рисковете от разпространяване на зоонози;
- Развиване на чувство на отговорност при отглеждане на кучета и хуманно отношение към животните, насърчаване на тяхната кастрация и регистрация

Очаквани резултати от прилагането на Програмата: С изпълнението на заложените в Програмата мерки се очаква да бъдат постигнати следните резултати:

- Овладяване на броя на безстопанствените кучета на територията на община Каварна до трайното изчезване на явлението „безстопанствено куче“;
- Повишаване качеството на чистотата на градската среда;
- Идентификация и регистрация на домашните кучета, отглеждани на територията на община Каварна.

Финансови средства, необходими за прилагането на програмата:

Необходимите финансови средства за изпълнението на Програмата ще бъдат осигурени от:

- Бюджета на Община Каварна;
- Постъпленията от таксата за притежание на куче;
- Дарения от физически и юридически лица;
- Финансови средства от организациите за защита на животните.

Анализ за съответствието с правото на Европейския съюз: Проекта на Програмата за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на община Каварна напълно съответства и е синхронизирана с изискванията на Европейското законодателство в тази област.

ПРОЕКТ!

ПРОГРАМА

**ЗА ОВЛАДЯВАНЕ ПОПУЛАЦИЯТА НА
БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА НА
ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА КАВАРНА**

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ВЪВЕДЕНИЕ

1. Описание на проблема
2. Причини за възникване на проблема
3. Динамика на популацията на безстопанствените кучета

II. ЦЕЛИ, ЗАДАЧИ И ПРИНЦИПИ НА ПРОГРАМАТА

1. Цели на програмата
2. Задачи на програмата
3. Принципи на програмата

III. МЕТОДОЛОГИЯ

IV. МЕРКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЦЕЛИТЕ

V. УЧАСТНИЦИ В ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

VI. СРЕДСТВА, РЕСУРСИ И ВРЕМЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

1. Източници на финансиране
2. Време за изпълнение на Програмата

VII. СРЕДСТВА, РЕСУРСИ И ВРЕМЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

1. Източници на програмата
2. Време за изпълнение на програмата

VIII . ОЦЕНКА ЗА УСПЕВАЕМОСТТА НА ПРОГРАМАТА - КРИТЕРИИ

1. Качествени промени
2. Количествени подобрения
3. Критерии за изпълнение на програмата

IX. ИЗИСКВАНИЯ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОЦЕНКА НА ПРОГРАМАТА, ДОКЛАДВАНЕ И ОТЧЕТНОСТ, УВЕДОМЯВАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА

1. Управление и оценка на програмата
2. Докладване и отчетност
3. Уведомяване на обществеността

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Общинската програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на община Каварна е изготвена в изпълнение на чл. 40, ал. 3 и ал. 4 от Закона за защита на животните и обхваща периода 2020-2024 г.

Необходимостта от разработването ѝ възниква в резултат на изискванията поставени на Република България и останалите страни членки на Европейския съюз по отношение грижата и хуманното отношение към животните, и конкретните механизми за овладяване на популацията на безстопанствените кучета в населените места.

1. Описание на проблема

Проблемът с безстопанствените кучета на територията на община Каварна е сериозен и има многостранни измерения – здравни, социално битови, икономически и екологични.

Овладяването на популацията на безстопанствените кучета е научно обосновано регулиране, което позволява осъществяването на контрол и намаляване броя им до минимум.

Популацията на безстопанствените кучета се състои от изоставени, изгубени, родени на улицата и домашни кучета, оставени на обществени места без надзор, които водят до рискове за населението, като се създава опасност от пренасяне на заразни и паразитни болести, нападения, ухапвания, замърсяване на околната среда.

Безстопанствените кучета създават дискомфорт, провокиран от шума и предизвикват страх сред гражданите.

Друг аспект на проблема с безстопанствените кучета е тяхното физиологично състояние, като същите страдат от болести, глад и студ, и биват измъчвани, малтретирани и дори убивани. Налице е недостатъчна грижа и нехуманно отношение към тях.

2. Причини за възникване на проблема

Причините за наличието на безстопанствени кучета са от различен характер, като:

- Недостатъчния контрол върху регистрацията и популацията на домашните кучета /изоставяне на домашни кучета от собствениците, същите свободно се размножават и стават причина за увеличаване популацията на безстопанствените кучета/;
- Нерегламентирана търговия и развъдна дейност с кучета;
- Временното използване на кучета за пазачи на вили, строежи, гаражи и др., след което се изоставят;
- Не постигането на задоволителен резултат от прилаганите до момента методи и несъобразяване с комплексния характер на проблема;
- Липса на хуманно образование за отношението към животните и грижите, от които се нуждаят - собствениците не са подготвени за проблемите, съпровождащи отглеждането на кучета, в резултат на което при възникнали трудности може да ги изоставят;

- Липсата на достатъчен финансов ресурс за справяне с проблема ограничава възможността за прилагане на ефективна система за регулиране популацията на безстопанствените кучета.

Една от главните причини за увеличаващата се популация от бездомни кучета е липсата на контрол над домашните кучета, по отношение на поведението им на разгонени животни. В резултат на това поведение се продуцира ново бездомно поколение. Стопаните на домашни животни не осъзнават напълно, че ако тяхното женско куче има поколение от десет малки, то отговорността по изхранването им, отглеждането и намиране на нов дом и стопанин е тяхна, както и че това не е лека задача. Така на “входа” на популацията от бездомни кучета стоят изоставените от собствениците си кучета или тяхното нежелано потомство. Популацията се попълва и от изгубени или избягали домашни животни, както и от новопридошлите кучета от различни райони. Всички тези групи формират общата картина на популацията от бездомни кучета, която при неефективни мерки се поддържа максимална според естествените природни закони. Този максимум се нарича “носещ капацитет на средата” и зависи от условията на средата - количество храна, вода и възможности за подслон. При достигане на носещия капацитет на средата раждаемостта и смъртността на бездомните кучета се изравняват, което означава, че броят им не се увеличава. Ако в тази ситуация се предприеме само отстраняване на бездомните кучета ще се предизвика освобождаване на ниши, които за кратък период ще бъдат заети от други кучета - новородени или мигриращи, т.е ще се наблюдава временно намаляване броя на уличните кучета, последвано от възстановяване, пак намаляване и възстановяване – един цикличен и непрестанен процес.

Единствените доказани ефективни подходи за установяване на контрол върху кучешката популация са:

- прилагане на кастрация, обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс и трайна маркировка на неагресивните безстопанствени кучета и връщането им по обитаваните от тях места с редовен ветеринарномедицински надзор;
- регистрация на домашните кучета и популяризиране на ползите от кастрацията им, с цел установяване на контрол върху размножаването им и предотвратяване на евентуалното им изоставяне.

3. Динамика на популация на бездомните кучета

Във връзка с определяне динамиката на популацията на безстопанствените кучета се извършва преброяване на територията на всяка община. Преброяването се извършва веднъж на всеки две години. Преброяването следва да започне след уведомление от министъра на земеделието, храните и горите със заложен в него срок. Кметът на община Каварна издава заповед за извършване на преброяването по специална методика, отчитаща приблизителната възраст, пол, видимото здравословно състояние и наличието или липсата на видима маркировка за извършена кастрация. При преброяването се отчита всяко куче, намиращо се на обществено място без видимо присъствие на собственик.

II. ЦЕЛИ, ЗАДАЧИ И ПРИНЦИПИ НА ПРОГРАМАТА

1. Цели на програмата

Основната цел на тази Програма е намаляване на популацията на безстопанствените кучета, чрез прилагане на комплекс от мерки, при които усилията на общинската власт,

природозащитните организации, ветеринарните специалисти и гражданите са насочени в обща посока намиране на хуманно и съвременно решение на проблема.

Формирането на конкретните цели и мерки на Програмата е извършено на базата на анализ на съществуващото състояние и специфичните местни условия и нужди. От друга страна те са синхронизирани с изискванията поставени в нормативната уредба на Република България и са съобразени с комплексните мерки, определени от Световната здравна организация: строг контрол върху търговията и размножаването на домашните кучета, кастрация и връщане по места на социализираните кучета, които се поемат за обгрижване от страна на гражданите, организации и общини.

Подцелите на настоящата Програма са:

- Установяване на контрол върху популацията от домашни и бездомни кучета, като се гарантира здравето на хората и безопасността на градската среда;
- Редуциране броя на уличните кучета до трайно намаляване на популация съгласно разпоредбите на действащото законодателство;
- Намаляване до минимум на рисковете от разпространяване на зоонози;
- Развиване на чувство за отговорност у хората при отглеждането на кучета и хуманно отношение към животните, насърчаване на тяхната кастрация и регистрация;

2. Задачи на програмата

Задачите на Програмата са следните:

- Овладяване броя на безстопанствените кучета на територията на община Каварна до трайното изчезване на явлението „безстопанствено куче“;
- Контрол върху отглеждането на домашни кучета.
- Намаляване до минимум рисковете от разпространение на заразни заболявания, които касаят хора и животни.
- Повишаване качеството на чистотата на градската среда.
- Изготвяне и провеждане на образователни и информационни кампании, съгласно чл. 2 от Закона за защита на животните.
- Стимулиране на кастрацията на домашните кучета.
- Стимулиране осиновяването на безстопанствени кучета.
- Идентификация и регистрация на домашните кучета, отглеждани на територията на община Каварна.

3. Принципи на програмата.

Настоящата Програма се основава на следните принципи:

- Постигане на здравословна среда за гражданите на Република България и подобряване хуманното отношение към животните;
- Управление и намаляване на популацията от безстопанствени кучета по ефективен начин чрез масова кастрация.

III. МЕТОДОЛОГИЯ

Препоръките на Световната здравна организация и успешният световен опит налагат прилагането на регламентирани от Закона за защита на животните методи:

- Кастрация, обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс, трайна маркировка и връщане по места на неагресивни и здрави безстопанствени кучета.
- Евтаназия на неизлечимо болни и доказано агресивни безстопанствени кучета.
- Задомяване/осиновяване на безстопанствените кучета.
- Регистрация и надзор на безстопанствените кучета.
- Регистрация на домашните кучета.

- Контрол върху отглеждането на домашни кучета.
- Провеждане на информационни и образователни програми и кампании за популяризиране на ползите от кастрацията на домашни кучета и подобряване на чистотата на селищната среда.

IV. МЕРКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЦЕЛИТЕ:

МЯРКА I. Създаване на организация за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на община Каварна.

1. Кастрация, ваксинация срещу бяс, трайна маркировка /за кратко наричани обработки/ и връщане по места на социализирани и здрави безстопанствени кучета.

- Обработката на безстопанствените кучета се извършва от ветеринарен лекар упражняващ ветеринарномедицинска практика, който притежава амбулатория и с който ежегодно Община Каварна сключва договор.

- Обработката се извършва на принципите на масова кастрация по райони и във връзка с постъпили жалби и сигнали от граждани.

- Залавянето на безстопанствените кучета се извършва съгласно изискванията на чл. 42, ал. 1 от Закона за защита на животните.

- Транспортирането на кучетата се извършва в клетки и съгласно изискванията на чл. 42, ал. 2 от Закона за защита на животните.

2. Евтаназия на болни и доказано агресивни безстопанствени кучета.

- Неизлично болни и доказано агресивни животни се подлагат на евтаназия, съгласно чл. 179, ал. 3, т. 1, 2 и 4 от Закона за ветеринарномедицинската дейност и чл. 51 от Закона за защита на животните.

- Кучетата, участвали в инциденти се залавят приоритетно, при възможност в рамките на 24 часа след подаване на сигнала.

- За върнатите по места обработени кучета, граждани и организации за защита на животните могат да заявят желание за поемане на грижите за тях, като подпишат декларация по чл. 47, ал. 3 от Закона за защита на животните и изпълняват изискванията на чл. 49 и чл. 50 от същият закон, а именно:

- да обезпаразитяват на всеки три месеца и да реваксинират срещу бяс върнатите по места кучета, за които поемат грижи и отговорности.
- да заверяват ежегодно паспорта на кучето в общинска администрация за извършените обезпаразитявания и ваксинации.
- да вземат мерки за предотвратяване на агресивното поведение на кучето към животни и хора.

- Съгласно разпоредбите на чл. 48 от Закона за защита на животните, не се допуска връщане на обработените безстопанствени кучета в дворове на детски ясли и градини, училища, болници и в близост до детски площадки за игра на деца.

3. Поддържане на информационна база данни за обработените безстопанствени кучета, в която се вписват датата и мястото на обработката, ветеринарния лекар, извършил манипулацията, мястото, на което е върнато кучето.

4. Община Каварна извършва безплатна кастрация на регистрираните домашни кучета.

5. Установяване на устойчиви практики за осиновяване на безстопанствените животни.

6. Провеждане на информационно-образователни кампании.

МЯРКА II. Определяне на места за разходка на кучета, както и организиране и обозначаване на места забранени за разходка на домашни кучета.

МЯРКА III. Контрол върху изискванията за отглеждане на домашни кучета. Контролът по изпълнение на програмата се извършва от упълномощени от кмета на Община Каварна лица, както и от кметовете и кметските наместници на населените места на територията на общината.

МЯРКА IV. Регистриране на домашните кучета, отглеждани на територията на община Каварна.

1. Регистрацията на домашните кучета се извършва съгласно чл. 174 от Закона за ветеринарномедицинската дейност. В Община Каварна е създаден и се поддържа регистър на домашните кучета, в който се вписват данните на животните и техните собственици.

V. УЧАСТНИЦИ В ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

1. Местна власт:

- Общински съвет Каварна приема Програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на община Каварна и предвижда необходимите средства в бюджета за изпълнението ѝ, съгласно чл. 40, ал. 3 от Закона за защита на животните.
- Кметът на община Каварна организира изпълнението на Програмата, сключването на договори с приюти и стационарни и подвижни амбулатории и ежегодно внася отчет за изпълнението ѝ пред Изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните, съгласно чл. 40, ал. 4 от Закона за защита на животните.

2. Ветеринарни власти, които:

- Извършват системен контрол във връзка с хуманното отношение към животните.
- Извършват контрол върху дейностите по Програмата.
- Извършват ветеринарномедицински надзор на обработените безстопанствени кучета.

3. Организации за защита на животните /ОЗЖ/:

- Съдействат на общината при изпълнение на Програмата.
- Организируют разяснителни и информационни кампании, обучителни програми в училищата, обучение на собствениците на домашни кучета.
- Поемат надзора върху обработените безстопанствени кучета.
- Осъществяват съдействие на местната власт.
- Организируют и провеждат задомителни кампании.

VI. СРЕДСТВА, РЕСУРСИ И ВРЕМЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

1. Източници на финансиране

Източниците на финансиране и материалното обезпечаване на Програмата за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на община Каварна са:

- Общинския бюджет;
- Постъпленията на такса за притежаване на куче;
- Дарения от физически и юридически лица;
- Европейски проекти и международни програми;
- Финансови средства от организациите за защита на животни.

2. Време за изпълнение на Програмата

Настоящата Програма влиза в сила след приемането ѝ от Общински съвет – Каварна и продължава до трайното намаляване на популацията на безстопанствените кучета на

територията на общината или до приемане на нова Национална програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета.

VII. ОЦЕНКА ЗА УСПЕВАЕМОСТ НА ПРОГРАМАТА - КРИТЕРИИ

С изпълнението на Програмата се очаква да бъдат постигнати следните резултати:

1. Качествени промени:

- Повишаване на безопасността в населените места и намаляване на социалното напрежение.
- Регистрация, събираемост на таксите за домашни кучета и стимулиране на кастрацията им ще спомогнат за трайното решаване на проблема и овладяване на притока на нежалани животни от дома към улицата.
- Утвърждаване на европейски критерии за третиране на животните.
- Намаляване на социалното напрежение.

2. Количествени подобрения

- Постепенно намаляване на популацията на безстопанствени кучета, до изтеглянето им в приюти.
- Увеличаване на броя на регистрираните домашни кучета.
- Повишаване на постъпленията от таксата за притежаване на куче.
- Преброяване и мониторинг на популацията на безстопанствените кучета.

3. Критерии за изпълнение на програмата

- Брой на обработените животни.
- Брой на регистрираните домашни кучета.
- Брой на кастрираните кучета, които живеят на открито – по строежи, паркинги, дворове, складове и др.
- Брой на кастрираните домашни кучета.
- Брой на задомените безстопанствени кучета.
- Годишен отчет за извършваните дейности по Програмата и резултати представени от кмета на общината пред Българската агенция по безопасност на храните.
- Брой на повторно обработените животни /реваксинация и обезпаразитяване на вече кастрирани животни/

VIII. ИЗИСКВАНИЯ ЗА УПРАВЛЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ПРОГРАМАТА, ДОКЛАДВАНЕ И ОТЧЕТНОСТ, УВЕДОМЯВАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА

1. Управление и оценка на програмата

Изпълнението на общинските програми и плановете за действие по чл. 40, ал. 3 от Закона за защита на животните се управляват от кметовете на общини.

Оценката се реализира с оглед постигането на ефективност и ефикасност от изпълнението на Програмата.

Управлението включва наблюдение на изпълнението на заложените цели и задачи в Програмата, организацията и методите на изпълнение, прилагани от съответните административни звена. В процеса на наблюдение се допуска участието на организации за защита на животните, физически и юридически лица, като се спазва принципа за партньорство, публичност и прозрачност. Оценката и наблюдението са важен елемент, който дава възможност да се анализират постигнатите резултати и възможностите за тяхното подобряване, както и предприемане на коригиращи действия.

2. Докладване и отчетност

Кметовете на общини, ежегодно до 1 март внасят отчет за изпълнението на Програмата до Изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните /БАБХ/,

чрез съответната Областна дирекция по безопасност на храните. Отчетът включва информация за изпълнението на целите и задачите, очакваните резултати, мерките за финансиране, анализ на постигната ефективност и може да съдържа препоръки за подобряване изпълнението на Националната програма.

3. Уведомяване на обществеността

Общинската програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета по чл. 40, ал. 3 от Закона за защита на животните се публикува на интернет страницата на Община Каварна в срок до 14 дни от тяхното приемане. Ежегодния отчет за изпълнението на Програмата по чл. 40, ал. 4 от Закона за защита на животните се публикува на интернет страницата на Община Каварна.